Ἔτος 20ον — Ἐν ΑΘΗΝΑΙΣ τῇ 15 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1906 — Ἀριθ. 887

Ἐφημερὶς τῶν Κυριῶν

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ
ΣΥΝΤΑΣΣΟΜΕΝΗ ΥΠΟ ΚΥΡΙΩΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ
Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν Δρ. 5
Διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν Φρ.χ. 8

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ
27-ὁδὸς Πανεπιστημίου-27

Γραφεῖον ἀνοικτὸν καθ' ἑκάστην ἀπὸ 10—12 π. μ.

Πᾶσα παρατήρησις ἐπὶ τῆς ἀποστολῆς τοῦ φύλλου γίνεται δεκτὴ μόνον ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ
ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

Συνδρομηταὶ ἐγγράφονται εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς
Ἐφημερίδος τῶν Κυριῶν

Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ δὲ παρ' ἅπασι τοῖς κ. κ. ἀντιπροσώποις ἡμῶν.

Διὰ τὰ ἀνυπόγραφα ἄρθρα εὐθύνεται ἡ συντάκτις αὐτῶν
Κ. ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

Τὰ πεμπόμενα ἡμῖν χειρόγραφα δημοσιευόμενα ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφονται.—Ἀνυπόγραφα καὶ μὴ δηλοῦντα τὴν διαμονὴν τῆς ἀποστελλούσης δὲν εἶναι δεκτά.— Πᾶσα ἀγγελία ἀφορῶσα εἰς τὰς Κυρίας γίνεται δεκτή.

Αἱ μεταβάλλουσαι διεύθυνσιν ὀφείλουσι ν' ἀποστέλλωσι γραμματόσημον 50 λεπτῶν πρὸς ἐκτύπωσιν νέας ταινίας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Καὶ πάλιν τὰ βασίλειά μας. — Ἀπὸ τὴν Στοκόλμην: Τὰ σχολεῖα. Τὰ γεύματα.—Μία συνέντευξις τοῦ Πάπα Πίου περὶ τοῦ Γυναικείου Ζητήματος (κατὰ τὸ Γαλλικόν, ὑπὸ Δος Εἰρ. Νικολαΐδου).—Ριστόρη καὶ Ραχήλ.—Ἡ Ρωσσὶς φοιτήτρια (σκιαγραφία τοῦ Comte d' Haussenville — Ἀλληλογραφία.—Συνταγή.—Εἰδοποιήσεις.—Ἐπιφυλλίς.

ΚΑΙ ΠΑΛΙΝ ΤΑ ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΜΑΣ

Μετὰ τὴν ζωὴν τοῦ ὑπαίθρου καὶ τῆς ἐξοχῆς, τὴν ὁποίαν μᾶς ἐπιβάλλουν οἱ θερινοὶ μῆνες, μετὰ τὰ ταξείδια καὶ τὰ θερινὰ λουτρὰ καὶ τὸ γύμνωμα τῶν σπιτιῶν μας καὶ τὴν ἐγκατάλειψίν των εἰς τὴν σκόνιν καὶ τοὺς διαφόρους θερινοὺς ἐπιδρομεῖς, ἡ ἐπάνοδος εἰς αὐτά, ἡ ἀνάκτησις καὶ πάλιν τῶν δικαιωμάτων των ἐπὶ τῆς ἐπιμελείας καὶ προσοχῆς μας ἐνέχει πολλὴν ποίησιν, ἀλλὰ καὶ πολὺν κόπον. Σπῖτι γυμνόν, κλεισμένον, ὁμοιάζει ὀλίγον μὲ ἄνθρωπον νεκρόν. Καὶ εἶναι μία εἰκὼν θλιβερὰ ἡ ἐγκατάλειψις αὐτὴ ἐπὶ τέσσαρας καὶ πέντε ὁλοκλήρους μῆνας μὲ ὅ,τι συνδέεται μὲ τὴν ἰδιωτικήν μας ζωὴν καὶ μὲ τὰ πολλὰ καὶ ποικίλα αἰσθήματα, τὰ ὁποῖα ἐξαρτῶνται ἀπὸ αὐτήν. Διατὶ λοιπὸν τόσον προθύμως τὸ ἐγκαταλείπομεν, ἀφοῦ μάλιστα καὶ χάρις εἰς αὐτὸ ἠξιώθημεν τίτλου ὑποθέτοντος θρόνον καὶ στέμμα;

Εἰς τὴν ἐρώτησιν αὐτὴν μοῦ φαίνεται ὅτι ἀπαντοῦν χίλια μαζὶ στόματα γυναικῶν:

—Διότι τὸ βασίλειόν μας αὐτό,ὡς ἐπεκράτησε νὰ ὀνομάζεται, ἔχει τοῦτο μόνον τὸ κοινὸν μὲ τὰ πραγματικὰ βασίλεια, ὅτι ἀπαιτεῖ κόπους καὶ φροντίδας καὶ ἀγρυπνίας καὶ ἡ ἀμοιβὴ τῶν περισσοτέρων ἐξ ἡμῶν διὰ τοὺς κόπους αὐτοὺς εἶναι ἡ ἀχαριστία καὶ ἡ περιφρόνησις.

Καὶ ἐξακολουθοῦν τὰ στόματα αὐτὰ πολυπλασιαζόμενα:

—Ἡ οἰκιακὴ διοίκησις εἶναι τὸ μόνον εἶδος πολιτεύματος, τὸ ὁποῖον συγκεντρώνει εἰς χεῖρας ἑνὸς καὶ μόνου προσώπου πάντα κλάδον,ἀπὸ τοῦ οἰκονομικοῦ μέχρι τοῦ παιδαγωγικοῦ, τὸ ὁποῖον φέρει ὅλας τὰς εὐθύνας, μὲ πολὺ περιωρισμένα, φεῦ, δικαιώματα. Πολὺ συχνὰ μάλιστα ἀπαιτεῖ καὶ ἐπιβάλλει καὶ καθήκοντα ὑπηρετικὰ κατώτατα ἡ βασιλεία αὐτή, τὴν ὁποίαν οἱ ἄνδρες εἰς τὴν μακροθυμίαν των ἀνεγνώρισαν εἰς τὰς γυναῖκας.

Ἡ παράδοσις δὲν ἀναφέρει πουθενὰ πῶς καὶ διατὶ οἱ ἄνδρες ἐπενόησαν τὸν τίτλον αὐτὸν διὰ τὰς ἀσθενεῖς, ὡς τὰς ὀνομάζουν, συντρόφους των. Ὑποθέτω ὅτι ὡς ἔξυπνοι ἄνθρωποι, ὅπου ὑπῆρξαν πάντοτε, ἀφοῦ ἐξήτασαν μὲ προσοχὴν κάθε εἶδος ἐργασίας καὶ ὑπελόγισαν τοὺς κόπους καὶ τὴν ἀένναον ἐπιμέλειαν, τὴν ὁποίαν ἀπαιτοῦν αἱ μεγάλαι καὶ μικραὶ φροντίδες τῆς διοικήσεως ἑνὸς σπιτιοῦ, ἐσκέφθησαν νὰ ἀναθέσουν τὸ βαρὺ αὐτὸ καὶ εἰς πολλὰ ἀνιαρώτατον φορτίον εἰς τοὺς τρυφεροὺς ὤμους τῶν γυναικῶν.

Et pour dorer la pilule, ὡς λέγουν οἱ Γάλλοι ἐφεῦραν τὸν τίτλον αὐτόν, τὸν πομπώδη καὶ μεγαλοπρεπῆ, ἐπιφυλαχθέντες, φυσικά, ὡς εἰς πάντα, τὸ δικαίωμα τῆς ἀνωτάτης κυριαρχίας, ἡ ὁποία συχνὰ μεταβάλλει τὸ στέμμα τῆς φαινομενικῆς βασιλείας εἰς στεφάνι ἀκάνθινον.

Καὶ ἡ αὐστηρὰ αὐτὴ κυριαρχία ἦτο κάπως δικαιολογημένη, ἐφ' ὅσον αἱ γυναῖκες ἐστεροῦντο ἀναπτύξεως καὶ εὐφυΐας καὶ δεξιότητος, ἐφ'ὅσον, ἕνεκα τῆς ἀμαθείας των, δὲν ἠννόουν τὴν σημασίαν τοῦ χρόνου καὶ τὴν τιμὴν τοῦ πλού-

του καὶ τὸν τρόπον καὶ τὴν μέθοδον τῆς καλῆς διοικήσεως, καὶ ἤρχοντο ἐν τέλει εἰς τὸν γάμον πτωχαί, ἄπροικες, προσδοκῶσαι καὶ τὴν ἰδικήν των συντήρησιν καὶ τὴν τοῦ σπιτιοῦ ἀπὸ τὸν ἀνδρικὸν πλοῦτον ἢ ἀπὸ τὴν κοπιαστικὴν τοῦ ἀνδρὸς ἐργασίαν.

Σήμερον ὅμως, ὁπόταν τὸ σπῖτι αὐτὸ δημιουργεῖται κατὰ τὰ ἐννέα δέκατα ἀπὸ περιουσίαν τῆς γυναικός, σήμερον ὁπόταν τὰς ἐκ τῆς καλῆς διοικήσεως τῆς γυναικὸς ἐπερχομένας οἰκονομίας, οἱ ἄνδρες συχνότατα σπατκλοῦν δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ πρὸς ἀπόλαυσιν ἡδονῶν ἀθεμίτων, σήμερον ὁπόταν οὗτοι δὲν παραδέχονται καὶ δὲν ἀναγνωρίζουν κανένα ἔλεγχον καὶ δὲν δίδουν λόγον τῶν πράξεών των εἰς κανένα, ἡ κυριαρχία αὐτὴ ἡ αὐστηρὰ τῆς αὐθαιρεσίας, τοῦ ἀενάου ἐλέγχου καὶ τῆς γκρίνιας καὶ τοῦ θυμοῦ καὶ τῆς νευρικότητος καταντᾷ ἀφόρητος καὶ εἶναι μία ἀληθινὴ πληγὴ τῆς οἰκογενειακῆς ζωῆς.

Ὁ Δάντης εἰς τὴν κόλασίν του παρέλειψε νὰ περιγράψῃ τὸν κύκλον αὐτὸν τοῦ οἰκογενειακοῦ μαρτυρίου, πρῶτον διότι ἦτο ἄνδρας καὶ ἔπειτα, διότι ἡ Βεατρίκη του εἶχε μείνει σύντροφος τῶν ὀνείρων του φανταστική, πλέουσα μεταξὺ οὐρανοῦ καὶ γῆς, οὐδέποτε ἐλθοῦσα εἰς πραγματικὴν συνάφειαν μὲ τὰς πεζότητας τῆς καθημερινῆς ζωῆς του.

Ὅ,τι δὲ καταντᾷ πραγματικῶς ἀνυπόφορον, ὅ,τι ἐξαντλεῖ τὴν ὑπομονὴν καὶ τῆς πλέον μακροθύμου γυναικὸς εἶναι ὅτι συνηθέστερον οἱ τυραννικοὶ ἄνδρες, οἱ ἐπεμβαίνοντες εἰς ὅλα, οἱ ἐπικρίνοντες ὅλα, οἱ μὴ εὐχαριστούμενοι ἀπὸ τίποτε, οἱ γκρινιάζοντες ἄνευ λόγου, εἶναι οἱ μὴ μοχθοῦντες διὰ τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς, οἱ φυγόπονοι, οἱ ἄργοι, οἱ ὀκνηροί, οἱ μόνον σκοπὸν τῆς ἰδίας των ζωῆς ἀναγνωρίζοντες τὴν ἀπόλαυσιν καὶ τὴν ἡδονὴν καὶ τὴν εὐμάρειαν.

Ἄνδρες ἐργατικοί, ἄνδρες παλαίοντες νύκτα καὶ ἡμέραν τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς, ἄνδρες μοχθοῦντες καὶ ἐξαντλοῦντες δυνάμεις καὶ πνεύματος καὶ σώματος εἶναι συνήθως καλοὶ καὶ γενναῖοι καὶ στοργικοὶ μὲ τοὺς ἰδικούς των. Κοπιάζοντες αὐτοί, ἐννοοῦν τί θὰ εἰπῇ κόπος. Ἀγρυπνοῦντες καὶ φροντίζοντες, ἐννοοῦν τί θὰ εἰπῇ φροντίς. Ἐξαντλούμενοι, ἐννοοῦν τί θὰ εἰπῇ ἐξάντλησις.

Δυστυχῶς ὅπως κατήντησεν ἡ ζωή, καὶ ὅπου ἔφθασαν αἱ κοινωνικαὶ συνθῆκαι, εἰς τὸν τόπον μας ἰδίᾳ, ἐπὶ δέκα ἀνδρῶν οἱ τρεῖς τέσσαρες μόνον ἐργάζονται πραγματικῶς, οἱ τρεῖς τέσσαρες δημιουργοῦν, οἱ τρεῖς τέσσαρες ἀσχολοῦνται εἰς ἔργα ἀπαιτοῦντα ὅλην τὴν προσοχὴν καὶ ὅλην τὴν ἔντασιν τῶν δυνάμεών των.

Ὅλοι οἱ ἄλλοι προσποιοῦνται ὅτι καταγίνονται εἰς κάτι καὶ ὑποθέτουν καὶ οἱ ἴδιοι, ὅτι ἐπειδὴ μεταβαίνουν εἰς ἓν γραφεῖον τρεῖς τέσσαρας ὥρας τὴν ἡμέραν, ἐνίοτε καὶ ὀλιγώτερον καὶ περνοῦν τὸ ὑπόλοιπον τῆς ζωῆς των λογοκοποῦντες εἰς τὰς λέσχας καὶ τὰ καφενεῖα καί τὰ κέντρα τῶν διασκεδάσεων καὶ ἡδονῶν, κοπιάζουν, κουράζονται καὶ ξεσποῦν ὅλην τὴν ἐκ τῆς ἀνίας καὶ τῆς ἀσκόπου ζωῆς των δημιουργουμένην δυσθυμίαν εἰς βάρος τῆς γυναικός, εἰς βάρος τοῦ σπιτιοῦ, τοῦ ὁποίου γίνονται τύραννοι.

Καὶ ἰδοὺ πῶς τὰ σπίτια, τὰ ὁποῖα πραγματικῶς θὰ ἦσαν βασίλεια διὰ τὴν γυναῖκα, ἐὰν εὕρισκεν εἰς αὐτὰ τὴν ἱκανοποίησιν καὶ ἠθικὴν ἀμοιβὴν τῶν κόπων της, μεταβάλλονται εἰς τόπους μαρτυρίου καὶ γίνονται συχνὰ μισητά. Καὶ ἰδοὺ ἀκόμη πῶς μεγάλη μερὶς γυναικῶν τὰ ἐγκαταλείπει ἔρημα καὶ μὲ ἀνακούφισιν χωρὶς νὰ ἔχουν ἰδέαν τῆς ποιήσεως καὶ τοῦ θάλπους καὶ τῆς εὐτυχίας, τὴν ὁποίαν αὐτὰ περικλείουν διὰ τὰς ἄλλας, τὰς ὀλιγωτέρας, φεῦ! καὶ προνομιούχους τῆς ζωῆς.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΣΤΟΚΧΟΛΜΗΝ

Δ'.

Ὁ καλὸς φίλος μας, εἰς τὸν ὁποῖον ὀφείλεται ἡ ἀκμὴ τοῦ ἀθλητισμοῦ εἰς τὴν Σουηδίαν, ἐτηλεφώνησεν εἰς ἓν ἀνώτερον σχολεῖον, ἐὰν ἦτο δυνατὸν νὰ μεταβῶμεν εἰς ἐπίσκεψίν του, ὅταν ἐτελειώσαμεν μὲ τὸ κεντρικὸν γυμναστήριον. Κατὰ τὸ πρόγραμμα μας ὠφείλαμεν νὰ ἐπισκεπτώμεθα δύω ἕως τρία ἱδρύματα καθ' ἡμέραν, διὰ νὰ προφθάσωμεν νὰ ἴδωμεν ὅλα τὰ ἀξιοθέατα μέρη τῆς πόλεως.

Συνήθως, ὅταν ταξιδεύῃ τις, τὸ πρῶτον πρᾶγμα ὅπου ἐπισκέπτεται εἶναι τὰ μουσεῖα. Ἀλλ' ἡ Στοκόλμη εἶναι ἀπὸ τὰς πόλεις, αἱ ὁποῖαι ἑλκύουν τὴν προσοχὴν περισσότερον διὰ τὸ παρὸν παρὰ διὰ τὸ παρελθόν. Ἀπαράλλακτα καθὼς ἡ Ἀμερική, ἂν καὶ τὸ παρὸν ἐδῶ εἶναι διάφορον ἀπὸ ἐκεῖ. Ὅπως δήποτε εἰς τὴν Σουηδίαν, ὅπως καὶ εἰς τὴν Ἀμερικήν, ἡ παλαιὰ ζωὴ δὲν σκλαβώνει καὶ δὲν ἁλυσοδένει τὴν νέαν, ἡ ὁποία, χειραφετημένη ἐντελῶς, βαδίζει τὸν δρόμον της πρὸς ἕνα μέλλον ἐλεύθερον καὶ εὐτυχισμένον.

Καὶ τὸ μέλλον ἐκεῖ δὲν ἀποβλέπει, νομίζω, εἰς κατακτήσεις νέων λαῶν καὶ ἐπεκτάσεις ὁρίων τοῦ κράτους, ἀλλ' οὔτε παρασκευάζει τὸ ἔδαφος διὰ στρατοκρατικὰς καὶ πολεμικὰς ἐπιχειρήσεις. Τὸ μέλλον ἀφορᾷ τὴν εὐτυχίαν τοῦ ἀτόμου, τὴν ἰσχὺν τοῦ ἀτόμου, τὸν τέλειον ἀνθρωπισμὸν αὐτοῦ.

Ὁ βασιλεὺς Ὀσκὰρ ἀφῆκε νὰ ἀποσπασθῇ ἀπὸ τὸ βασίλειόν του ἕνα ὁλόκληρον ἄλλο βασίλειον, χωρὶς νὰ ἐπιτρέψῃ νὰ χυθῇ μία σταγὼν αἵματος, χωρὶς νὰ ἀφήσῃ νὰ ἀκουσθῇ ἕνα παράπονον, μία λέξις βαρεῖα, μία διαμαρτυρία. Δὲν θέλω οἱ ἀδελφοί, εἶπε, νὰ ἐξεγερθοῦν κατὰ τῶν ἀδελφῶν των, δὲν θέλω νὰ διακοποῦν οἱ δεσμοί, οἱ ὁποῖοι μᾶς ἑνώνουν ὡς φυλὰς συγγενικὰς καὶ ἡ γῆ, ἡ κοινὴ μητέρα Σουηδῶν καὶ Νορβηγῶν νὰ βαφῇ μὲ αἷμα. Καὶ οἱ ἄρχοντες καὶ ὁ λαὸς εὑρέθη συμφωνος μὲ τὸν βασιλέα του. Ὑπάρχουν, φυσικά, οἱ δυσαρεστηθέντες διὰ τὴν λύσιν αὐτήν, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ παρεδέχθησαν τὸ τετελεσμένον. Ἐξημμέναι κεφαλαὶ καὶ λόγια μεγάλα ἐκεῖ δὲν ἔχουν πέρασιν, ἄλλως τε καὶ δὲν ὑπάρχει ἔδαφος κατάλληλον πρὸς ἀνάπτυξιν τοιούτων χαρακτήρων. Τὰ ἀκμαῖα σώματα σπανίως ὑποκύπτουν καὶ ὑποδουλώνονται εἰς στιγμὰς φαντασιοπλήκτων ἐξάψεων. Τὰ πνεύματα καὶ αἱ ψυχαὶ ἐκεῖ εἶναι πειθαρχικαί, χωρὶς νὰ εἶναι δουλοπρεπεῖς, διότι ἔχουν ἀσκηθῆ εἰς τὴν ἀντίληψιν ὄχι τοῦ κατὰ τύπους καὶ συνθήκας δικαίου, ἀλλὰ τοῦ πραγματικῶς ἀληθοῦς καὶ ὀρθοῦ.

Φυσικὸς λοιπὸν ἦτο ὁ πόθος μας νὰ ἐπισκεφθῶμεν τὰ

σχολεῖα, τὰ ὁποῖα διαθέτουν τὰ πνεύματα εἰς τὴν ὁμαλὴν αὐτὴν καὶ φυσικὴν ἀνάπτυξιν, ἀφοῦ εἴχαμεν ἤδη ἐπισκεφθῆ τὸ σπουδαιότερον κέντρον, τὸ ὁποῖον ἐπεξεργάζεται τὴν φυσικὴν ἀκμὴν καὶ τελειότητα τῆς φυλῆς. Τὸ ἓν εἶναι ἀναπόσπαστον ἀπὸ τὸ ἄλλο καὶ ὁ παραλληλισμὸς θὰ ἦτο εὔκολος, ἐὰν ἀμέσως, χωρὶς νέας ἐντυπώσεις ξένας, μετεβαίναμεν εἰς ἓν σχολεῖον, οἷον δήποτε.

Ἓν Λύκειον ἀρρένων.

Ὁ ἀμαξηλάτης μας ὁδηγηθεὶς καταλλήλως, διευθύνθη εἰς ἓν ἀπὸ τὰ πολλὰ δημόσια λύκεια τῆς πόλεως. Ἡ συνοικία μᾶς ἐφάνη λαϊκή, καὶ ὅταν τὴν πρώτην στιγμὴν εἰσήλθομεν εἰς τὴν αὐλήν, ἐνομίσαμεν ὅτι καὶ πάλιν εἰς γυμναστήριον μᾶς εἶχον ὁδηγήσει. Ἡ αὐλὴ ἦτο μακρά, ἀπέραντος, ἀτελείωτος, μὲ γυμναστικὰ ὄργανα δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ καὶ μὲ παιδιὰ ἀπὸ δώδεκα ἐτῶν καὶ ἄνω γυμναζόμενα ἐλευθέρως, χωρὶς καμμίαν διδασκαλικὴν ἐπιτήρησιν. Ἐβαδίσαμεν πρὸς τὸ βάθος, ὅπου ὑψοῦτο μεγάλη καὶ αὐστηρὰ οἰκοδομή. Ἐζητήσαμεν τὸν διευθυντὴν καὶ ὡδηγήθημεν ἀπὸ τὸν θυρωρὸν εἰς τὸ ἰδιαίτερον γραφεῖόν του. Πρὸ τῆς ἀνοικτῆς θύρας ἐσταματήσαμεν ὀλίγον. Ὁ κ. διευθυντὴς ἐπεριτριγυρίζετο ἀπὸ γονεῖς καὶ παιδιά, ἂν καὶ ἦσαν διακοπαὶ μαθημάτων. Προφανῶς ἐπρόκειτο περὶ μαθητῶν, οἱ ὁποῖοι εἶχαν ἀκόμη δοσοληψίας μὲ τὸ σχολεῖον, ἢ δὲν ἐπεθύμουν νὰ διακόψουν τὰς σχέσεις των μὲ αὐτὸ καὶ κατὰ τὴν θερινὴν ἀκόμη περίοδον. Τὰ γυμναστικὰ παίγνια καὶ αἱ ἀσκήσεις, ἀληθινὴ διὰ τοὺς μικροὺς Σουηδοὺς ἀπόλαυσις, δὲν τοὺς ἀφίνουν νὰ ἀπομακρυνθοῦν ἀπὸ τὸ σχολεῖον καὶ κατὰ τὰς διακοπὰς τῶν μαθημάτων.

Ὅταν ὁ διευθυντὴς ἐτελείωσεν, ἐπροθυμοποιήθη νὰ μᾶς συνοδεύσῃ εἰς ἐπίσκεψιν τοῦ μεγάρου τοῦ λυκείου του. Ἦτο ὁ τύπος, ὁ ἐντελῶς ἀντίθετος τοῦ διευθυντοῦ τοῦ γυμναστηρίου. Χονδρουλός, προγάστωρ, κατακόκκινος, ὁμιλῶν γαλλικὰ δύσκολα, ἀλλὰ χωρὶς λάθη, μὲ κάποιον στόμφον εἰς τὸ ὕφος καὶ εἰς τὴν φωνήν. Ἄνθρωπος τῶν Λατινικῶν καὶ ἀρχαίων Ἑλληνικῶν, ἰδεολόγος, πιστὸς εἰς τὴν παράδοσιν τοῦ κλασικισμοῦ, μεμψίμοιρος διὰ τὸν θετικισμὸν τοῦ παρόντος καὶ διὰ τὴν δοκιμασίαν καὶ τὴν κρίσιν, τὴν ὁποίαν διέτρεχεν ἡ γλῶσσα τοῦ Πλάτωνος καὶ τοῦ Κικέρωνος.

Ἡμεῖς ἠκούαμεν τὸν κ. καθηγητήν, ἀλλὰ ἐπροσέχαμεν εἰς ὅ,τι ἐβλέπαμεν. Βεβαίως τὰ παλάτια τῶν βασιλέων μας ἐδῶ δὲν εἶναι οὔτε τόσον πολυτελῆ, οὔτε μὲ τόσον τελείαν ἀρχιτεκτονικὴν οἰκοδομημένα, οὔτε τόσον εὐάερα, ἄνετα καὶ φωτεινά, ὅσον εἶναι ἐκεῖ καὶ ὅπως διατηροῦνται τὰ σχολεῖά των. Μία κεντρικὴ στοά, μεγάλη, ἀπέραντος, φωτισμένη ἀπὸ τὰ ἐπάνω μὲ φῶς ἄπλετον, καὶ γενναῖον καὶ περιτοιχισμένη ἀπὸ κιονοστοιχίας παλλεύκους, αἱ ὁποῖαι ἐνθυμίζουν τὸ Θησεῖόν μας. Ἕνας μεγάλος κυκλοτερὴς διάδρομος, ἀκολουθῶν τὴν σειρὰν τῶν κιόνων, ἐκτυλίσσεται περὶ τὴν κεντρικὴν στοάν. Κατὰ κανονονικὰ διαστήματα μία ἄλυσις θυρῶν ὁμοιομόρφων, αἱ ὁποῖαι φέρουν εἰς τὰς τάξεις τῶν μαθημάτων. Αἱ τάξεις ἀπέραντοι, μὲ τοίχους φαιδρὰ ζωγραφισμένους, μὲ καθίσματα καὶ γραφεῖα λαμποκοποῦντα, τῶν νεωτέρων συστημάτων, καμωμένα κατὰ τοὺς κανόνας τῆς ὑγιεινῆς, μὲ ὅ,τι χρειάζεται διὰ τὴν τακτικὴν ἀνανέωσιν τοῦ ἀέρος, διὰ τὴν καλὴν θέρμανσιν, διὰ τὴν εὔθυμον καὶ ἄνετον διδασκαλίαν.

Ἂν καὶ τὰ μαθήματα ἔχουν διακοπῇ πρὸ ἡμερῶν, ὅμως αἱ τάξεις δὲν παρουσιάζουν τὴν συνήθη εἰκόνα τοῦ κλειστοῦ, τοῦ νεκροῦ καὶ χωρὶς ζωὴν τῶν τάξεων, τὰς ὁποίας ἔπαυσε νὰ ζωογονῇ ἡ φαιδρὰ ζωὴ τῶν μαθητῶν. Ἐδῶ μία ἕδρα διδασκάλου σημαιοστόλιστος, ἐκεῖ ἕνας μαῦρος πίναξ μὲ φράσεις συμπαθείας ἀποχαιρετισμοῦ δίδουν τὸ μέτρον τῆς ἀμοιβαίας ἀγάπης διδάσκοντος καὶ διδασκομένων, οἱ ὁποῖοι ἀποχαιρετοῦν τὴν μαθητικὴν ζωήν. Ἀλλοῦ ἡμιτελῆ τεχνικὰ ἔργα, ἢ σχήματα γεωμετρικὰ ἐπὶ πινάκων, ἢ ἄνθη διατηρούμενα νωπὰ μέσα εἰς ὡραῖα δοχεῖα, δίδουν μίαν φαιδρὰν πνοὴν ζωῆς, μίαν ἰδέαν τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ χρησίμου, τὸ ὁποῖον καλλιεργεῖται μέσα ἐκεῖ καὶ τὸ ὁποῖον δὲν μαραίνει ἡ ἀπουσία καὶ δὲν σημειώνει ἡ ψυχρότης καὶ ἡ νέκρα τῆς ἀδρανείας. Αἱ βιβλιοθῆκαι, τὰ ἀναγνωστήρια, τὸ χημεῖον, τὰ ἐργαστήρια καὶ αἱ συλλογαὶ τοῦ Λυκείου δίδουν ἰδέαν τῆς τελειότητος, μεθ' ἧς διδάσκονται αἱ φυσικαὶ ἐπιστῆμαι, αἱ ἐφαρμοζόμεναι εἰς τεχνικὰ ἔργα, ἀπαραίτητον πάλιν αὐτὰ συμπλήρωμα τῆς μαθητικῆς μορφώσεως ἀπὸ τοῦ δημοτικοῦ Σχολείου μέχρι τοῦ Πανεπιστημίου.

Ὅ,τι εἴδομεν εἰς τὸ πρῶτον πάτωμα, ἐπαναλαμβάνεται καὶ εἰς τὸ δεύτερον καὶ εἰς τὸ τρίτον, ὅπου εἶναι καὶ αἱ ἀπέραντοι αἴθουσαι τῶν ἑορτῶν, αἱ ὁποῖαι χωροῦν ἀπὸ πεντακοσίων ἕως ὀκτακοσίους θεατάς. Ἐκεῖ εἰς πίνακας μεγάλους, λευκούς, πολυτελεῖς σημειώνονται τὰ ὀνόματα τῶν μαθητῶν, οἱ ὁποῖοι ἠρίστευσαν εἰς τὰς σπουδάς των ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Λυκείου καὶ οἱ ὁποῖοι ἔφθασαν σήμερον εἰς τὰ ἀνώτατα ἀξιώματα. Τὸ σχολεῖον τοὺς παρακολουθεῖ καὶ εἰς τὴν ἔξω δρᾶσίν των, μελετᾷ τὴν ἐξέλιξιν τῆς προόδου των καὶ εἰς ὀλίγας λέξεις παρουσιάζει τὸν πρὸς τὰ ἐμπρὸς δρόμον των εἰς τοὺς διαδόχους των ἐπὶ τῶν σχολικῶν ἑδωλίων.

Δύω υἱοὶ τοῦ βασιλέως Ὀσκὰρ ἐξεπαιδευθησαν εἰς τὸ Λύκειον αὐτό, οἱ ἄλλοι δὲ πρίγκηπες, υἱοὶ καὶ ἔγγονοί του μοιράζονται εἰς τὰ διάφορα Λύκεια, πρὸς ἀποφυγὴν ἐνδείξεως προτιμήσεων καὶ πρὸς ἔνδειξιν ἰσότητος εἰς ἐντελῆ λειτουργίαν ὅλων ἀδιακρίτως τῶν σχολείων.

Ἡ συζήτησίς μας περὶ κλασικῶν καὶ θετικῶν ἐπιστημῶν ἐξηκολούθησε μὲ τὸν φανατικὸν διδάσκαλον τῆς Ἑλληνικῆς καὶ τῆς Λατινικῆς, ὁ ὁποῖος μᾶς συνώδευσε μέχρι τῆς ἐξωθύρας, ἀφοῦ μᾶς ἔφερεν εἰς ἐπίσκεψιν τῶν ὑπογείων ἀπεράντων δεξαμενῶν, εἰς τὰς ὁποίας λούονται καθ' ἡμέραν καὶ μανθάνουν νὰ κολυμβοῦν οἱ εὐτυχισμένοι μαθηταὶ τῶν προτύπων καὶ τελείων αὐτῶν σχολείων.

Εἰς τὰς δύω ὅπου συνηντήθημεν μὲ τὴν κ. Κλάραν Σμὶθ εἴμεθα ὅλοι θαυμασμὸς καὶ ἐνθουσιασμὸς δι' ὅ,τι εἴχομεν ἰδεῖ. Τῆς ἐφαίνετο περίεργον ὅτι ἐθαυμάζαμεν πράγματα, τὰ ὁποῖα ὤφειλαν νὰ εἶναι, ὅπως ἦσαν, καὶ τὰ ὁποῖα ἐραντάζετο ἐξ ἴσου τέλεια καὶ εἰς τὸν ἰδικόν μας τόπον. Εὐτυχῶς ὅτι ὁ πόλεμος δὲν τῆς εἶχε δώσει καιρὸν νὰ ἐπισκεφθῇ τὰ σχολεῖά μας. Τὴν ἀφήσαμεν εἰς τὴν πλάνην της καὶ ἀπεσύρθημεν νὰ ἑτοιμασθῶμεν διὰ τὸ γεῦμα, εἰς τὸ ὁποῖον μᾶς εἶχε προσκαλέσῃ ὁ Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος.

Τὰ γεύματα

Τὰ ταξείδια εἶναι βεβαίως εὐχάριστα καὶ διασκεδαστικά, ἀλλ' ἀπαραιτήτως πρέπει νὰ γίνωνται ὑπὸ ὡρισμένους ὅρους, τῶν ὁποίων κυριώτατος εἶναι ἡ ἀπόλυτος ἐλευθερία καὶ ἡ ἀπαλλαγὴ ἀπὸ κοσμικὰς καὶ κοινωνικὰς ὑποχρεώσεις.

Δυστυχῶς ὁ ἄνθρωπος ὅπου καὶ ἂν πηγαίνῃ ἀκολουθεῖται ἀπὸ τὰς ὑποχρεώσεις αὐτάς, αἱ ὁποῖαι τὸν περικλείουν μέσα εἰς ἕνα δουλικὸν κύκλον ἐθιμοτυπιῶν καὶ τοῦ καταστρέφουν μέγα μέρος ἀπὸ τὰς ἀπολαύσεις του. Αὐτὰς τὰς σκέψεις ἔκαμνα, ὅταν ἔβγαζα καὶ πάλιν ἀπὸ τὴς βαλίζες μου τὰ φορέματά μας τῶν ἐπισήμων παρουσιάσεων, διὰ νὰ σιδερωθοῦν καὶ φρεσκαρισθοῦν διὰ πολλοστὴν φοράν, ἀφότου ἤρχισε τὸ ταξίδι μας. Αἱ προσκλήσεις εἶναι, βλέπετε, ἀναπόσπαστον μέρος τῆς φιλοξενίας καὶ ἡ ἐθιμοτυπία ἔχει τὰς ὑποχρεώσεις της, ἀπὸ τὰς ὁποίας εἶναι δύσκολον νὰ χειραφετηθῇ κανείς. Εὐτυχῶς ὅτι ἕνεκα τῆς διαμονῆς τῆς οἰκογενείας τοῦ κ. Προξένου εἰς τὴν ἐξοχήν, τὸ γεῦμα θὰ ἐδίδετο εἰς ὑπαίθριον ἑστιατόριον, ὑπὸ καθαρὸν καὶ ἀνοικτὸν ἀέρα, εἰς κέντρον, εἰς τὸ ὁποῖον συναντᾶται ὅλη ἡ καλὴ τάξις τῆς Στοκόλμης, ἡ ὁποία ἕνεκα διαφόρων λόγων εἶναι ἠναγκασμένη νὰ ἀναχωρῇ βραδύτερον εἰς τὰς ἐξοχάς.

Εἰς τὰς πέντε λοιπὸν ἀκριβῶς εὑρισκόμεθα εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Προξενεῖον. Ἡ κ. κονσολίνα μας, ὅπως λέγουν ἐκεῖ, νέα, εὔμορφη, χαριτωμένη, ὅσον καὶ ὁ πρόξενός μας, ὁ ὁποῖος εἶναι ὡραῖος τύπρς Σουηδοῦ, εὐγενοῦς, καλοῦ, ἀφελοῦς. Νεώτατος, μόλις τριάντα ἐτῶν, εὔθυμος, γελαστός, μὲ μάτια ἐντελῶς παιδικὰ καὶ ἔκφρασιν ἀδόλου κακωσύνης, μᾶς ὑπεδέχθη ὡς νὰ εἴμεθα παλαιαὶ γνωριμίαι, καὶ μᾶς ἐπεφύλασσε τὴν ἔκπληξιν νὰ ἔχωμεν ὡς συνδαιτυμόνα τὸν κ. Ἀνδροῦτσον, τὸν μόνον Ἕλληνα, τὸν παρεπιδημοῦντα τότε εἰς Στοκόλμην.

Ὁ κόμης Ἀνδροῦτσος, ὡς μᾶς τὸν ἐπαρουσίασεν ὁ πρόξενός μας, εἶναι ὁ γνωστὸς Κερκυραῖος ὑδατογράφος, ὁ ὁποῖος περνᾷ τὴν ζωήν του μᾶλλον ταξειδεύων καὶ εἰς τὸν ὁποῖον ὀφείλομεν μίαν ἀπὸ τὰς ὡραίας ἐκθέσεις τοῦ Παρνασσοῦ, μίαν ἔκθεσιν καθαρῶς ὑδατογραφικήν, εἰς τοπεῖα, ὄχι μόνον ἰδικά μας, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν βορείων χωρῶν. Μία Ἀγγλίς, φίλη ὅλων, συνεπλήρωνε τὴν μικρὰν συντροφιάν μας, ἡ ὁποία δι' ἀμαξῶν διηυθύνθη πρὸς τό Hafselbacken. Ἕνας μεγάλος κῆπος, μὲ ἕνα θεατράκι, ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ ὁποίου εἶναι τοποθετημένη ἡ ὀρχήστρα καὶ τὸ μεγάλο ἑστιατόριον, τὸ πολυτελῶς στολισμένον, διαθέτουν εὐχαρίστως εὐθὺς ἀπὸ τὴν πρώτην στιγμήν. Εἶναι πέντε μ. μ. τὰ τραπέζια τοῦ κήπου εἶναι γεμάτα κόσμον, ὁ ὁποῖος τρώγει παγωτά, ροκανίζει μπομπόνια, πίνει πόντσι καὶ μπύραν καὶ champagne καὶ εὐθυμεῖ, γελᾷ, διασκεδάζει. Οἱ ἐξῶσται καὶ αἱ αὔθουσαι τοῦ ἑστιατορίου ἐπίσης γεμάται κόσμον. Τὰ σμαὶρ-μπρέντ τὸ κατ' ἐξοχὴν πιάτο τῶν βορείων εἰς ἐνέργειαν. Ἀποτελεῖται ἀπὸ κάθε εἶδος ὀρεκτικά, κᾶτι συγγενὲς πρὸς τὴν ζακούσκα τῶν Ῥώσσων, ἀλλὰ σερβιρισμένα διαφορετικά.

Τὸ γεῦμά μας ὑπῆρξε πολὺ πλούσιον εἰς ἐκλεκτὰ φαγητά, εἰς ἀφθονίαν champagne καὶ εἰς εὐθυμίαν καὶ ζωηρότητα. Ὁ κόμης Ἀνδροῦτσος σπινθηροβολεῖ εἰς εὐφυολογίας, ἡ κονσολίνα μας εἰς ἀνθηρότητα καὶ χάριν, ὁ πρόξενος εἰς ἁβρὰς περιποιήσεις καὶ ἡ Ἀγγλὶς κυρία εἰς ἐπιφυλακτικὴν σεμνότητα. Ἐννοεῖ κανεὶς ἀπὸ τὸ ὅλον περιβάλλον, καὶ ἀπὸ τὰ γειτονικὰ τραπέζια, ὅτι διὰ τοὺς βορείους τὸ γεῦμα εἶναι μία στιγμὴ ἐπίσημος τῆς ζωῆς, μία στιγμὴ πραγματικῆς ἀπολαύσεως, διὰ τὴν ὁποίαν λησμονοῦν κάθε μέριμναν καὶ κάθε ἄλλην τῆς ζωῆς φροντίδα. Ἡ διασκέδασις ἡ πλέον συνήθης καὶ προσφιλὴς ἐδῶ, μᾶς λέγει ἡ κονσολίνα μας, εἶναι τὰ γεύματα, εἴτε τὰ οἰκογενειακά, εἴτε τὰ διδόμενα εἰς μεγάλα ἑστιατόρια. Οἱ χοροὶ καὶ τὰ θέατρα ἔρχονται εἰς δευτέραν γραμμήν, καὶ ὅλοι φεύγουν ἀπὸ τὸ θέατρον πρὸ τῆς τελευταίας πράξεως διὰ νὰ ἐξασφαλίσουν καλὴν θέσιν καὶ καλὸν δεῖπνον εἰς τὸ restaurant.

Φυσικὰ καὶ τὸ ἰδικόν μας γεῦμα παρετάθη πολὺ καὶ εἶχε συνέχειαν εἰς χωνευτικὰ καὶ νέα ὀρεκτικὰ καὶ δεῖπνον. Νομίζω ὅτι ἑπτὰ περίπου συνεχεῖς ὥρας ἠσχολούμεθα εἰς τὸ νὰ γευματίζωμεν, νὰ πίνωμεν διάφορα πράγματα διὰ νὰ χωνεύσωμεν, νὰ ἀνοίξωμεν πάλιν τὴν ὄρεξίν μας, νὰ δειπνήσωμεν καὶ νὰ χωνεύσωμεν τὸ δεῖπνον.

Ἠρχίσαμεν εἰς τὰς πέντε καὶ ἐτελειώσαμεν εἰς τὰς δώδεκα. Κατὰ τὸ διάστημα αὐτὸ ἠλλάξαμεν τέσσαρας θέσεις. Ἀπὸ τὸν ἐξώστην τοῦ ἑστιατορίου κατήλθαμεν εἰς τὸν κῆπον διὰ τὸν καφφέ, τὸ Σουηδικὸν πόντσι, τὰ κονιὰκ καὶ τὰ λικέρ. Ἔπειτα μετέβημεν δι' ἁμαξῶν εἰς τὴν λεγομένην βασιλικὴν ταράτσαν. Ἦτο νύκτα πλέον, καὶ νύκτα διὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν εἶναι μετὰ τὰς δέκα. Ἀλλ' ἀντὶ τῆς ταράτσας εὑρέθημεν εἰς ἄλλο πολυτελὲς κλειστὸν ἑστιατόριον, ὅπου μᾶς ἐπερίμενε δεῖπνον λουκούλειον. Περὶ τὰ μεσάνυκτα δὲ μόνον ἀνήλθαμεν εἰς τὴν ταράτσαν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν τὸ θέαμα τῆς πόλεως καὶ τοῦ λιμένος μὲ τὴν μόλις ἀνατέλλουσαν σελήνην ἦτο μαγικόν.

Τὸ περίεργον εἶναι ὅτι μὲ ὅλον αὐτὸ τὸ φαγοπότι, τὸ ὁποῖον ἀρχίζει ἀπὸ τὰς ἄνω πρὸς τὰς κάτω τάξεις, δὲν βλέπει τις οὔτε ἀνθρώπους χονδρούς, οὔτε μεθύσους καὶ ἀλκολικούς, ἀλλ' οὔτε ἐν γένει λαὸν ἔκδοτον καὶ φιλήδονον. Φαίνεται ὅτι τὸ ψυχρὸν κλῖμα, ἡ γυμναστική, ἡ ἀγάπη τῆς ἐργασίας καὶ ἡ θετικὴ ἐν γένει ἀνατροφὴ διατηροῦν μίαν ἰσορροπίαν ζηλευτὴν εἰς τὸν λαὸν αὐτόν, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ δυτικὸς πολιτισμὸς καὶ αἱ προλήψεις πολὺ ὀλίγην ἐξασκοῦν ἐπίδρασιν.

Εἰς τὴν ταράτσαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐξήλθαμεν μετὰ τὸ δεῖπνον ἔκαμα πάλιν τὴν παρατήρησιν αὐτήν. Οἱ περισσότεροι ἐκ τῶν ἐκεῖ εὑρισκομένων πλούσιοι καὶ ἀριστοκράται ἦσαν τυλιγμένοι μέσα εἰς τὴς κουβέρτες των. Ἡμεῖς ἐπαγώναμεν. ἀλλ' ἡρωϊκώτατα ἐμέναμεν μὲ τὰ ἐπανωφόρια τῆς ἡμέρας μόνον. Καὶ ἡ Ἀγγλὶς σύντροφός μας ἀκόμη χειρότερα. Ἔφερε φόρεμα τρανσπαρὰν καὶ δὲν ἤθελε νὰ βάλῃ οὔτε τὸ ἐπανωφόρι τῆς ἡμέρας, διότι δὲν ἦτο βρκδεινόν, Ἐν γένει διὰ τοὺς Σουηδοὺς οἱ τύποι ἀφίνονται κατὰ μέρος, προκειμένου περὶ τῆς ὑγείας καὶ τῆς καλῆς ζωῆς.

Καὶ ἡ καλὴ ζωὴ ἀρχίζει ἀπὸ τὴν εὐθυμίαν, τὴν εἰλικρίνειαν, τὸν ἄδολον καὶ δροσερὸν γέλωτα καὶ τελειώνει εἰς τὴν ἀλληλεγγύην, τὴν ἐξασφαλίζουσαν εἰς ὅλους ἀδιακρίτως μίαν ὕπαρξιν, ἡ ὁποία εἰξεύρει νὰ πέρνῃ τὴν ζωὴν ἀπὸ τὴν καλὴν καὶ φωτεινήν της ὄψιν καὶ ὄχι ἀπὸ τὴν σκοτεινήν.

Ο ΠΑΠΑΣ ΚΑΙ ΤΟ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΝ ΖΗΤΗΜΑ

Ἡ κυρία Βερθα Delaunay ἔλαβε συνέντευξιν μὲ τὴν κυρίαν Camille Theïmer τὴν περίφημον ἐκ Βιέννης μυθιστοριογράφον, πολὺ γνωστὴν διὰ τὰς ἐνεργείας της ὑπὲρ τοῦ γυναικείου ζητήματος. Ἡ κυρία Camlle Theïmer, ἡ ὁποία πρὸ ὀλίγου ἐπεχείρησε μακρὸν ταξεῖδι εἰς τὴν Ἰταλίαν, κατώρθωσε νὰ λάβῃ μίαν συνέντευξιν μὲ τὸν Πάπα. Ἡ συγγραφεὺς ἐζήτησε τὴν ἄδειαν ἀπὸ τὸν Ἅγιον Πατέρα νὰ τοῦ κάμῃ ἐρωτήσεις τινάς, ἀναφερομένας εἰς τὸ ζήτημα τὸ ὁποῖον τόσον τὴν ἐνδιέφερε. Πῖος ὁ Χ παραβλέπων ὅλας τὰς παραδόσεις συγκατετέθη ν' ἀπαντήσῃ εἰς τὴν αἴτησιν αὐτήν.

Ἡ κυρία Berthe Delaunayλέγουσα τὴν οὐσίαν τῆς ὁμιλίας αὐτῆς, παρατηρεῖ ὅτι, ἐναντίον ἀπὸ τὴν ὑπὸ τοῦ κοινοῦ πιστευομένην γνώμην, ὁ Πάπας δὲν κηρύσσεται ἐχθρὸς διόλου τῆς χειραφετήσεως τῆς γυναικός «*ἡ ὁποία δὲν εἶνε δυνατὸν παρά νὰ ἐξευγενίσῃ τὴν ψυχήν της*, εἶπε, *συμπληροῦσα εἰς αὐτὴν τὴν ἐπιθυμίαν τῆς ἐργασίας, ἀπομακρύνουσα ἀπὸ τὸ πνεῦμά της τὴν ματαιότητα καὶ τὴν κλίσιν πρὸς τὰς ἡδονάς. Ἡ ἐκκλησία ἐπιδοκιμάζει τὴν γυναῖκα, ἡ ὁποία προσπαθεῖ διὰ τῆς ἐργασίας της νὰ γίνῃ ὁ πραγματικὸς συνεταῖρος τοῦ ἀνδρός, νὰ συνεισφέρῃ εἰς τὴν εὐημερίαν τοῦ σπιτιοῦ, ἐνῷ συγχρόνως μένει ὁ ἀληθινὸς σύντροφος τοῦ συζύγου ἡ ἄγρυπνος καὶ τρυφερὰ μητέρα, καὶ ἀνεξίκακος παρηγορήτρια*».

—«Ἡ παναγιότης Σας, παραδέχεται διὰ τὰς γυναῖκας τὴν ἐκλογὴν ἐλευθερίων ἐπαγγελμάτων;

—Πᾶν ὅ,τι τείνει νὰ ἀνυψώσῃ ἠθικῶς καὶ πνευματικῶς τὴν ἀνθρωπότητα εἶνε ἄξιον τῆς ἐνθαρρύνσεώς μας, ὑπὸ τὸν ὅρον πάντοτε νὰ μὴν παραβαίνῃ τοὺς χριστιανικοὺς νόμους. *Εἶνε καλὸν νὰ ἐλευθερωθῶσιν αἱ γυναῖκες ἀπὸ τὸν βαρὺν ζυγὸν ὑπὸ τὸν ὁποῖον τὰς κάμνει νὰ σκύπτουν πρὸ αἰώνων ἡ κοινωνία.* Εἶνε καλὸν νὰ γνωρίζουν νὰ κερδίζουν τὰ πρὸς συντήρησίν των μέσα, τίποτε τὸ ἀπρεπὲς νὰ εἶνε δικηγόρος, ἰατρός,.... ἰδίως ἰατρὸς διὰ νὰ περιποιοῦνται τὰς ὁμοίας των καὶ τὰ παιδιά, τὸ ὁποῖον πάντοτε ὑπῆρξεν ἡ φυσικὴ κλίσις των. Τὸ διδασκαλικὸν ἐπάγγελμα εἶνε ἐπίσης κᾶτι τὸ ὁποῖον ἁρμόζει εἰς αὐτὰς πολὺ καλά. Μήπως δὲν εἶνε φυσικῶς αἱ πρῶται διδάσκαλοι τῶν τέκνων των καὶ ἑπομένως τῆς ἀνθρωπότητος ὅλης; Ἀπὸ τὰς μητέρας ὁ κόσμος θ' ἀναγεννηθῇ, ἀπὸ αὐτὰς θὰ θριαμβεύσῃ ἡ θρησκεία!

—Ἅγιε Πάτερ, νομίζετε ὅτι εἰς τὸν Θεὸν θὰ εἶνε πλέον εὐχάριστον αἱ γυναῖκες νὰ μένουν ἀνύπανδροι, ἢ νὰ γίνωνται σύζυγοι καὶ μητέρες;

—Βεβαίνω ὅτι εἰς ὅλας τὰς περιστάσεις ἡ γυναῖκα δύναται νὰ φροντίζῃ διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς της. *Σύζυγος καὶ μητέρα, ἔχει περισσοτέραν ἀξίαν διότι ἔχει περισσοτέρας δοκιμασίας.* Ἡ ἐργασία εἶνε ἡ καλλιτέρα τῶν προσευχῶν, τὸ ἐργάζεσθαι εἶνε προσεύχεσθαι. Ἡ γυναῖκα δύναται νὰ ἐξασκῇ εἰς τὸν κόσμον τὴν φιλανθρωπίαν διὰ τὴν ὁποίαν ἔχει ἰδιαιτέραν ἱκανότητα. Ἡ δημοσία φιλανθρωπία πρέπει νὰ διευθύνεται ἀπὸ τὰς γυναῖκας.

—Ἡ Ἐκκλησία μᾶς δίδει τὴν ἄδειαν ν'ἀπασχολούμεθα μὲ τὴν πολιτικήν;

—Αὐτὸ ποτέ!»

Καὶ ὁ λευκὸς γέρων τονίζει τὰς τελευταίας αὐτὰς λέξεις μὲ ἐνεργητικὸν κίνημα τῆς ὠχρᾶς χειρός του.

«Αἱ γυναῖκες ἐπαναλαμβάνει ὁ ἅγιος Πατέρας δὲν πρέπει εἰς καμμίαν περίπτωσιν ν' ἀνακατεύωνται εἰς τὰς δημοσίας ὑποθέσεις. Δὲν εἶνε οὔτε ἐκλογεῖς, οὔτε βουλευταί. Οἱ ἄνδρες ἔχουν βεβαίως ἤδη ἀρκετοὺς κόπους νὰ συνεννοοῦνται μεταξύ των, εἶνε ἀρκετοὶ διὰ νὰ φέρουν τὴν σύγχυσιν εἰς τὴν Βουλήν.....».

Ἐνῷ λέγει τὰς λέξεις αὐτάς, μειδίαμα λεπτὸν καὶ εἰρωνικὸν ζωγραφίζεται εἰς τὰ χείλη του.

Ὁ διάδοχος τοῦ Ἁγίου Πέτρου ἐξακολουθεῖ:

«Πρέπει νὰ περιορίζεσθε νὰ ἀνατρέφετε τοὺς υἱούς σας μὲ ἰδέας ὑγιεῖς, ν' ἀπομακρύνετε ἀπὸ τὰς καρδίας των τὴν φιλοδοξίαν καὶ τὴν διπροσωπίαν, διὰ νὰ τοὺς συνειθίσετε νὰ ἐκτελοῦν εὐσυνειδήτως τὰ ἀστικά των καθήκοντα. Ἐμμέσως, μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν θὰ ἐπηρεάσετε μὲ τὴν γλυκύτητά σας, τὴν καλωσύνην σας, τὴν ὀξυδέρκειάν σας, τὴν πολιτικὴν τῆς πατρίδος σας».

Ὁ Πάπας Πῖος Χ ἀφοῦ εἶπε τὰς λέξεις αὐτὰς καὶ πρὶν νὰ εὐλογήσῃ τὴν κυρίαν Camille Theimer, ἠυχήθη ὑπὲρ τοῦ γυναικείου ζητήματος, οὕτω ἐννοουμένου.

(Max Rivière)

ΑΔΕΛΑΪΣ ΡΙΣΤΟΡΗ ΚΑΙ ΡΑΧΗΛ

Ἡ κατ' αὐτὰς ἀποθανοῦσα μεγάλη Ἰταλὶς τραγῳδὸς Ἀλελαΐς Ριστόρη ἔμεινεν ἀρκετὸν καιρὸν εἰς τὴν ζωήν της εἰς τὸ Παρίσι, κατὰ τὸ 1855, ὁπόταν καὶ ἀνεδείχθη περισσότερον καὶ ἀπέκτησε παγκόσμιον φήμην. Αἱ πρῶται παραστάσεις εἰς τὰς ὁποίας ἐνεφανίσθη δὲν εἶχον μεγάλην ἐπιτυχίαν· καὶ οἱ κριτικοὶ ἀπροκαλύπτως εἶπον ὅτι τὸ κοινὸν ἐπερίμενε κᾶτι περισσότερον. Ἀλλ' ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐσυνείθησαν εἰς τὸ παίξιμον τῆς μεγάλης τραγῳδοῦ, ὁπόταν δὲν εἶχε πλέον παρὰ ἐπιτυχίας καὶ θαυμαστάς. Ἰδίως ἐνθουσιάσθησαν δι' αὐτὴν οἱ ἄνθρωποι τῶν γραμμάτων: ἡ Γεωργία Σάνδη, ὁ Λαμαρτῖνος, ὁ Legouvè, ὁ Ἀλέξανδρος Δουμᾶς ἔψαλαν ὕμνους διὰ τὸ τάλαντον τῆς Ριστόρη. Ὁ Legouvè τῆς ἀφιέρωσε τοὺς γνωστοὺς στίχους:

Ἡ Ραχὴλ μ' ἐφόνευσε! Ποῖος θὰ μὲ ἀναστήσῃ; Σύ! Τοὺς ἔγραψεν ἀναφορικῶς μὲ τὴν ἄρνησιν τῆς Ραχὴλ νὰ παίξῃ τὴν Μήδειάν του.

Ἡ Ραχήλ, ἡ μεγάλη Γαλλὶς τραγῳδός, μόλις ἔμαθε τὴν ἄφιξιν εἰς Παρισίους τῆς Ἀδελαΐδος Ριστόρη παρῃτήθη ἀπὸ μέλος τοῦ Γαλικοῦ θεάτρου καὶ ἀπεμακρύνθη εἰς μίαν ἀπὸ τὰς πολυπληθεῖς ἐξοχικὰς ἐπαύλεις της. Ἡ Ριστόρη δὲν ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ τίποτε ἀπὸ τὸν τρόπον αὐτὸν... ἢ ἔκαμνε ὅτι δὲν ἐννοοῦσε. Ἐζήτησε μὲ ὅλα τὰ δυνατὰ μέσα νὰ τύχῃ μίαν «συνέντευξιν» μὲ τὴν Ραχήλ, εἰς τὴν ὁποίαν εἶχε νὰ κάμῃ πλῆθος ἐρωτήσεων διὰ τὴν ψυχολογίαν τοῦ παρισινοῦ κοινοῦ καὶ τοῦ τρόπου κατὰ τὸν ὁποῖον ἠδύνατο νὰ τὸ κατακτήσῃ. Ἔγραψε γράμματα ἐπὶ γραμμάτων εἰς τὸν Ἰούλιον Janin, παρακαλοῦσα αὐτὸν νὰ ἐπιμείνῃ πλησίον τῆς Γαλ-

λίδος καλλιτέχνιδος νὰ δώσῃ μίαν συνέντευξιν εἰς τὴν «συνάδελφόν της». Ἀλλ' ὁ κριτικὸς τῆς «Ἐφημερίδος τῶν «Συζητήσεων» τῆς ἀπήντησεν ὅτι ἡ Ραχὴλ ὑπέφερεν ἀπὸ ὀξεῖαν νευρικὴν νόσον καὶ δὲν ἦτο εἰς κατάστασιν νὰ δεχθῇ κανένα. Ὁ πόλεμος ἐκηρύχθη μεταξὺ τῶν δύο μεγάλων τραγῳδῶν καὶ οἱ περισσότεροι ἦσαν μὲ τὸ μέρος τῆς Ριστόρη. Ὁ Legouvé καὶ ὁ Δουμᾶς τῆς ἔγραψαν ἄρθρα ἐνθουσιώδη, εἰς τὰ ὁποῖα ἐπαινοῦσαν τὸ ἐνθουσιῶδες καὶ ζωντανὸν παίξιμόν της εἰς βλάβην τῆς ἀκαδημαϊκῆς ἀκριβείας τῆς ἀντιπάλου της. Οἱ ὑπαινιγμοὶ ἦσαν ἀρκετὰ φανεροὶ καὶ ἐπλήγωσαν σκληρῶς τὴν Ραχήλ. Τέλος ἀπεφάσισε νὰ ὑπάγῃ νὰ ἴδῃ τὴν Ριστόρη εἰς τὸ ἔργον *Barbero Benefico* τοῦ Γολδόνη. Ἐξέλεξε τὸ ἔργον αὐτό, διότι εἰς αὐτὸ αἱ γυναῖκες παίζουν πρόσωπα δευτερεύοντα. Ἡ Ριστόρη τὸ ἔμαθε, ἐννόησε τὴν αἰτίαν καὶ τὴν τελευταίαν στιγμὴν ἀνήγγειλεν ἀλλαγὴν τῆς παραστάσεως. Ἐπαρουσιάσθη ὡς Myrrha, ἕνα ρόλον εἰς τὸν ὁποῖον ἐθριάμβευεν ἡ Ραχήλ. Ἡ τραγῳδὸς τοῦ Γαλλικοῦ Θεάτρου παρευρέθη ὠχρὰ καὶ τρέμουσα εἰς τὴν πρώτην πρᾶξιν, ἀλλ' ἀμέσως μετά, ἔφυγε λέγουσα:

— Αὐτὴ ἡ γυναῖκα μοῦ κάμνει κακόν, δὲν δύναμαι νὰ μείνω πλέον.

Ἔπειτα ἀλλάζουσα τακτικὴν ἀνήγγειλε τὴν ἐπιστροφήν τῆς εἰς τὴν Γαλλικὴν κωμῳδίαν καὶ ἐνεφανίσθη εἰς τὸν ρόλον τῆς Camille. Ἡ Ριστόρη μὲ μεγάλην τουαλέτταν παρευρέθη εἰς τὴν παράστασιν αὐτὴν καὶ ὅλην τὴν βραδιὰ δὲν ἔπαυσε νὰ παρατηρῇ τὴν ἀντίπαλόν της, ἀφήνουσα τὰ γαλιά της μόνον διὰ νὰ χειροκροτῇ μὲ ἐπίδειξιν. Ἀλλὰ τὴν ἑπομένην περιέπαιξε σκληρά, ἐνώπιον μερικῶν φίλων, τὸ ψυχρὸν παίξιμον τῆς γαλλίδος καλλιτέχνιδος. Ἀλλὰ τέλος αἱ δύο καλλιτέχνιδες συνεφιλιώθησαν. Ἡ Ραχὴλ πρώτη ἔδωκε τὸ σημεῖον τῆς συμφιλιώσεως, στέλλουσα εἰς τὴν Ριστόρη ἕνα θεωρεῖον διὰ μίαν παράστασιν τῆς Φαίδρας μὲ τὰς λέξεις αὐτὰς ἐπὶ ἑνὸς ἐπισκεπτηρίου της:

«Πρὸς τὴν κ. Ριστόρη, ἡ συνάδελφός της Ραχήλ».

Ἡ Ἰταλὶς ἀπήντησε μὲ αὐτόγραφον τῆς αὐτῆς φύσεως καὶ ἡ εἰρήνη ἔγεινε... τοὐλάχιστον ἐπισήμως.

Κατὰ τὸ γαλλικὸν **Εἰρήνη Νικολαΐδου**

Η ΡΩΣΣΙΣ ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ

ΣΚΙΑΓΡΑΦΙΑ

.....Μετὰ κόπου θὰ ἐννοοῦσα, παρὰ τὰς πληροφορίας ὅπου μοῦ ἔδωκαν οἱ καθηγηταί των Γάλλοι καὶ Ρῶσσοι, τὴν πνευματικὴν κατάστασιν τῶν νεανίδων αὐτῶν, ἐὰν δὲν εἶχον τὴν εὐτυχίαν νὰ ἴδω περισσοτέρας ἀπὸ μίαν φορὰν νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ γραφεῖόν μου, ὄχι ἀπὸ τὸ παράθυρον ἀλλὰ ἀπὸ τὴν πόρταν, ἕνα ἀπὸ τὰ περαστικὰ αὐτὰ πουλιά. Κυριολεκτικῶς ἦτο μία χελιδὼν ἡ ὁποία ἐπέστρεφε. Εἶχεν ἀνατραφῇ εἰς τὴν Γαλλίαν, εἰς τὴν ὁποίαν τὴν ἔφεραν πολὺ μικρὰν οἱ γονεῖς της. Εἰς τὸ Βέλγιον ἔλαβε τὸν βαθμὸν τῆς δοκτορέσσης εἰς τὰς πολιτικὰς ἐπιστήμας. Ἔπειτα ἦλθε εἰς Παρισίους νὰ ζητήσῃ νὰ χρησιμοποιήσῃ τὰς γνώσεις της καὶ τὸν καιρόν της.

Τὴν ἡμέραν ὅπου τὴν εἶδα διὰ πρώτην φορὰν εἶχε μαζῆ της ἕνα μεγάλο χειρόγραφο. Ἦτο ἔργον διὰ τὴν κ. Staël, τὴν ὁποίαν ἐξήταζεν ὡς φιλόσοφον, ὡς κοινωνιολόγον, ὡς ἠθικολόγον, ὡς μυθιστοριογράφον, ὡς δραματικὴν συγγραφέα κτλ. Ἡ ἐργασία αὕτη διὰ τὴν ὁποίαν μοῦ ἐζήτει νὰ τὴν βοηθήσω νὰ εὕρῃ ἕνα ἐκδότην, προϋπέθετε βεβαίως πολλὰς μελέτας καὶ ἐφανέρωνε σπανίαν μόρφωσιν. Καὶ ὅμως μετὰ λύπης ἠναγκάσθην νὰ τῆς εἴπω, μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν, ὅτι ἐὰν τὸ ἔργον αὐτό, τὸ ὁποῖον ἔχει ἤδη ἐκδοθῇ εἰς τὴν Ρωσσίαν, ἐδίδασκε πολλὰ πράγματα εἰς τοὺς συμπατριώτας της, δὲν θὰ ἦτο τὸ ἴδιον δι' ἡμᾶς τοὺς Γάλλους, οἱ ὁποῖοι ἐγνωρίζομεν ἀρκετὰ καλὰ τὴν κυρίαν de Staël. Καὶ ἂν δὲν ἤθελε νὰ ἐκδώσῃ τὸ ἔργον δι' ἐξόδων της θὰ εὕρισκε δύσκολα ἐκδότην. Εἰς τὸ σύννεφο, τὸ ὁποῖον ἐσκέπασε διὰ μίαν στιγμὴν τὰ λάμποντα μάτια της, τὰ μαῦρα καὶ γλυκά, εἶδα ὅτι τὴν ἐλύπησα. Διὰ νὰ γλυκάνω τὴν λύπην αὐτήν, ἠθέλησα νὰ τῆς δείξω κάποιαν συμπάθειαν. Τὴν ἠρώτησα, ποῖον δρόμον ἤθελε νὰ δώσῃ εἰς τὴν ζωήν της.

— Θέλω, μοῦ ἀπεκρίθη, νὰ ἀφοσιωθῶ εἰς τὸ καλὸν τῆς ἀνθρωπότητος.

— Πῶς;

— Διαδίδουσα ἰδέας σωστάς.

Δὲν ἐδοκίμασα νὰ τὴν ἐρωτήσω ποῖαι ἦσαν αἱ σωσταὶ ἰδέαι, τὰς ὁποίας ἤθελε νὰ διαδώσῃ, διότι ἴσως θὰ ἤρχιζε μεταξύ μας συζήτησις καὶ αὐτὸ ἀκριβῶς ἤθελα ν' ἀποφύγω. Μὲ γλυκύτητα ἐδοκίμασα νὰ τῆς εἴπω ὅτι αὐτὸ ἦτο σχέδιον πολὺ ἀβέβαιον καὶ πολὺ δύσκολον διὰ νὰ πραγματοποιηθῇ. καὶ ὅτι ἡ ζωὴ μιᾶς γυναικὸς μόνης, μακρὰν ἀπὸ τὸν τόπον της, ἦτο πολὺ μελαγχολικὴ καὶ ὅτι ἴσως θὰ ἦτο φρονιμώτερον δι' αὐτὴν νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Ρωσσίαν, ὅπου ἡ οἰκογένειά της θὰ τὴν ἐδέχετο μὲ ἀνοικτὰς ἀγκάλας καὶ νὰ ζητήσῃ νὰ κάμῃ τὸ καλὸν εἰς τὸν μικρὸν κύκλον της. Ἀλλ' αἱ συμβουλαί μου δὲν ἔπισαν τόπον.

— Δὲν θέλω, μοῦ ἀπεκρίθη, νὰ πάῃ χαμένη ἡ ἐργασία μου.

Καὶ ἠσθάνθην ὅτι, ὑπὸ τὸ λεπτὸν αὐτὸ ἐξωτερικὸν καὶ τοὺς γλυκεῖς ἐκείνους τρόπους, ἐκρύπτετο θέλησις ἀδάμαστος. Καὶ ὅμως ἐξηκολούθησα:

— Δὲν ἔχετε τὰς ὥρας σας τῆς λύπης καὶ τῆς ἀποθαρρύνσεως;

— Βεβαίως, ὅπως ὅλος ὁ κόσμος, ἀλλὰ κατὰ τὰς στιγμὰς αὐτάς, μία σκέψις μὲ παρηγορεῖ πάντοτε.

— Ποία.

Ποιὸς δὲν γνωρίζει τὴν φωτεινὴν σκιὰν τοῦ Ἁγίου Μάρκου, τὸν χρυσὸν θόλον του, ὅμοιον μὲ ἕνα θαυμάσιον ὄστρακον, τίς ὡραῖες κολῶνές του καὶ ἐν γένει τὴν ἀέρινην ὁμορφιά του; Παντοῦ ὑπάρχει ἕνα κιτρινωπὸ φῶς: νομίζει κανεὶς ὅτι ἔρχεται ἀνάμεσα ἀπὸ νερὸ κίτρινο, τὸ ὁποῖον ὑπάρχει ἐκεῖ ἐπάνω πολὺ ὑψηλὰ χωρὶς νὰ ἐγγίζῃ τὸν ναὸν αὐτό, τὸν αἰωνίως ἀθάνατον.

Τὴν πρωΐαν τῆς Ἁγίας Δωρεᾶς, καθισμένος εἰς μίαν σκοτεινὴν γωνίαν, ἐζητοῦσα ν' ἀπολαύσω τὴν ὁμορφιὰν αὐτήν. Ἡ ἑορτὴ ἔπιπτε ἀργὰ τὴν χρονιὰν ἐκείνην καὶ ἡ μεγάλη ζέστη ἔκαμνε περισσότερον ἐπιθυμητὴν τὴν σκιὰν τῆς ἐκκλησίας.

Ὁ Γοντολίερης μου, ἐκείνην τὸν πρωΐαν, μ' ἐξύπνησεν ἐνωρίς, βεβαιώνων με ὅτι ὅλοι οἱ ξένοι θὰ εἶνε τὴν ἡμέραν ἐκείνην εἰς τὸν Ἅγιον Μάρκον,—ὡς νὰ ἦτο δυνατὸν νὰ κινήσῃ τοῦτο τὸ ἐνδιαφέρον μου! Ἤλπιζα ὅτι ἠπατᾶτο, καὶ πράγματι δὲν εἶδα παρὰ τὸν παλαιόν μου γνώριμον Weston καὶ μερικοὺς Γερμανούς. Ἡ ζέστη εἶχε διώξει τοὺς περιηγητὰς ἀπὸ τὴν Βενετίαν. Ἐγὼ διεσκέδαζα μὲ τὸ πλῆθος αὐτὸ τῶν ἐντοπίων, τὸ τόσον γραφικόν, καὶ ἐπειδὴ ὅλοι ἦσαν ἄγνωστοι πρὸς ἐμέ, ἠμποροῦσα νὰ τοὺς ἐξετάζω χωρὶς νὰ φοβοῦμαι ὅτι θὰ προκαλέσω τὴν προσοχήν των. Οἱ περισσότεροι πηγαινοήρχοντο μὲ ὕφος ἀμέριμνον καὶ ἐφαίνοντο ὡς νὰ εἶχον λησμονήσει τὰς ἁμαρτίας των. Ἄλλοι ἤρχοντο βιαστικοί, ἤκουον μίαν λειτουργίαν καὶ ἔφευγον ἀμέσως, ἄλλοι ἀκολουθοῦσαν μὲ μεγάλην εὐλάβειαν ὅλας τὰς λειτουργίας, ἄλλοι πάλιν γονατισμένοι χωριστά, φαινομενικῶς ξένοι εἰς ὅ,τι συνέβαινε γύρω τους, ἔμειναν ἀπορροφημένοι εἰς τὴν προσευχήν των, μὲ τὰ μάτια κλειστὰ καὶ τὰ χείλη κινούμενα ἡσύχως. Πίσω ἀπὸ κάθε ὅμιλον γονατισμένων, ἄλλος ὅμιλος ὄρθιος ἐπερίμενε μὲ ὑπομονὴν πότε θὰ ἔλθῃ ἡ σειρά του. Μ' ἐνθουσίαζε τὸ μειδίαμα καὶ ὁ χαιρετισμὸς μὲ τὸ κεφάλι, μὲ τὸν ὁποῖον οἱ πτωχότεροι ἐλάμβανον τὸ ἅγιασμα, τὸ ὁποῖον τοὺς προσέφερτο· ὁ Ἰταλὸς τῶν μικρῶν τάξεων ἔχει τάκτ καὶ ἔμφυτον εὐγένειαν ὅταν ἀφίνεται ἐλεύθερος.

(Ἀκολουθεῖ).

ΕΠΙΦΥΛΛΙΣ

ΣΚΙΑ ΕΙΣ ΤΟ ΝΕΡΟ

Ἡ τρέλλα μου τῆς πρωΐας διασκεδάσθη ὡς ὁμίχλη μὲ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐπιστολῆς τῆς συζύγου μου· ἐσυλλογιζόμην τὴν ὡραίαν Βενετσιάνα, ὡς μίαν εἰκόνα ἀξίας, τίποτε περισσότερον.

Ὦ! νὰ συναντῶμεν τὴν ἀπόλυτον εὐμορφιὰν καὶ νὰ βλέπωμεν ὅτι μία ἄβυσσος μᾶς χωρίζει ἀπὸ αὐτήν, καὶ ὅτι μεταξύ μας δὲν ὑπάρχει οὔτε ὁ ἐλάχιστος δεσμός. Ὁποῖον μαρτύριον! Νομίζω ὅτι ἐγὼ ὁ ἴδιος ἀντιφάσκω μὲ τὸν ἑαυτόν μου.

Βεβαίως δι' αὐτὴν δὲν ὑπῆρχα, ἢ τοὐλάχιστον ὑπῆρχα ὅταν ἡ γόνδολά μου ἦτο ἀραγμένη κάτω ἀπὸ τὰ παράθυρά της. Ἐφαίνετο ὅτι δὲν εἶχε καμμίαν φιλαρέσκειαν. Ποῖος ἤμουν διὰ νὰ ἐλκύσω τὰ βασιλικὰ αὐτὰ βλέμματα; Ἐὰν ἐπνιγόμουν ἐμπρὸς εἰς τὰ μάτιά της θὰ φώναζε μονάχα

— Καλόμοιρος, ἐνῷ θὰ ἐσταυροκοπεῖτο μὲ τὰ λευκὰ δάκτυλά της.

Αὐτὰ ἐσκεπτόμην, ἐνῷ προσπαθοῦσα νὰ ἡσυχάσω τὸν πυρετόν, ὁ ὁποῖος μοῦ κατέτρωγε τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδιά. Τὸ σύνθετον τῶν αἰσθημάτων μου μὲ βεβαιόνει ἀκόμη μίαν φοράν, ὅτι δύο διάφοροι ἄνθρωποι δύνανται νὰ κατοικοῦν εἰς τὸ αὐτὸ σῶμα. Ὁ ἕνας ὁ ὁποῖος σκέπτεται καὶ λογαριάζει, ὁ ἄλλος ὁ ὁποῖος παρασύρεται ἀπὸ τὴν δύναμιν τῶν παθῶν. Ὁ Θεὸς βεβαίως γνωρίζει ἀπὸ τί ἐπλάσθημεν, καὶ θὰ λυπηθῇ τὶς δυστυχισμένες αὐτὲς διπλὲς καρδιές. Ἡ εἰκόνα μου ἐτελειοποιεῖτο μὲ τὸν χρόνον καὶ τὴν ἐργασίαν. Ἐκείνη ἐφάνη εἰς τὸ παράθυρο μία δύο φοράς, ἀλλὰ καθ' ἑκάστην ὁ γέρος κύριος εὑρίσκετο ἐκεῖ εἰς τὸν ἥλιο, ἀκουμβισμένος ἐπάνω εἰς ἕνα παληὸ μαξηλάρι. Ἐφαίνετο ὅτι ἐλάμβανε ἐνδιαφέρον εἰς τὰς πράξεις μου καὶ τὸ ἔργον μου ὡς ὑπνοβάτης, καὶ νομίζω ὅτι καμμιὰ φορὰ τὸ πρόσωπον του ἐζωγονεῖτο ὅταν μ' ἐκύτταζε: ἄλλοτε ἐφαίνετο φιλικόν, ἄλλοτε ἐλάμβανε ἔκφρασιν δυσπιστίας καὶ ψυχρότητος ὡς νὰ τὸν εἶχα δυσαρεστήσει.

Φαντασιοπληξία ὅλα αὐτά!

Ὅταν ἐπέστρεφα σπίτι προσπαθοῦσα ν' ἀποτυπώσω εἰς τὴν εἰκόνα μου τὰ χαρακτηριστικὰ ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα τόσον σπανίως εἶχον ἴδῃ, ἐνθυμούμην μίαν λεπτομέρειαν μίαν γραμμὴν καὶ ἀμέσως τὰς ἐζωφράφιζα λέγων κατ' ἐμαυτόν: «Αὐτὸ τέλος μοῦ ἀνήκει! κανεὶς πλέον δὲν ἠμπορεῖ νὰ μοῦ τὸ ἀφαιρέσῃ.»

Αἱ μακραὶ αὗται ἡμέραι τῆς ὀνειροπολήσεως καὶ τῆς ἐργασίας μοῦ ἐγέμιζαν τὴν ψυχὴν μὲ μεγάλην ἡσυχίαν. Ἐνόμιζα ὅτι θὰ διαρκέσουν διὰ παντός. Ἐζοῦσα εἰς ἕνα κόσμον ὀνείρου, χωρὶς λύπας, χωρὶς ἀναμνήσεις καὶ χωρὶς ἐλπίδας, εὐχαριστημένος ἀπὸ τὴν συνεχῆ σειρὰν δροσερῶν πρωϊνῶν, μεσημεριῶν καυστικῶν, πυρπολουμένων δύσεων, ἔπειτα ἀπὸ τὰς νύκτας αὐτὰς τῶν ὁποίων ἡ χλιαρὰ ἡσυχία χύνει βάλσαμον εἰς τὰς πληγάς, τὰς ὁποίας καὶ οἱ εὐτυχέστεροι τῶν ἀνθρώπων φέρουν κρυμμένας εἰς τὴν καρδίαν των. Αἱ συνήθειες συνθῆκαι τῆς ζωῆς εἶχον καταργηθῇ εἰς τὸν μαγικὸν κόσμον ὅπου ἐζοῦσα· ποτέ, νομίζω, δὲν ἐπλησίασα τόσον τὰ ἀδιαπέραστα πρόθυρα τῆς εὐτυχίας.

Ἡ γυναῖκά μου ὅμως μοῦ ἔλειπε· ἐνυμφεύθημεν πολὺ νέοι καὶ εἴχαμεν ἤδη συνειθίσει τὴν ἀπὸ κοινοῦ ζωήν, παρὰ τὰ εἴκοσι ἔξ ἔτη της καὶ τὰ τριάντα δύο μου. Οὐδέποτε ἐμαλώσαμεν. Ὀλίγοι ἴσως δύνανται νὰ εἴπουν τὸ αὐτό.

Μόλις ἐτελείωσα τὴν εἰκόνα μου, ἤρχισα μίαν νέαν μελέτην τοῦ παλαιοῦ Παλατιοῦ μὲ τὴν μοναδικὴν ἐλπίδα νὰ ἴδω τὴν νέαν. Ἤμουν μαγευμένος μὲ τὴν ἀσύλληπτον τελειότητα τῆς ὁμορφιᾶς της. Καμμιὰ φορά, ἐφαίνετο μιὰ στιγμή, ὅπως ὁ ἥλιος ἐμφανίζεται ἔξαφνα ἀνάμεσα εἰς τὰ σύννεφα, καὶ μὲ ἐθάμπονε τόσον, ὥστε νὰ μὴν ἠμπορῶ νὰ τὴν θαυμάσω μὲ ἡσυχίαν.

Ἐφοροῦσε πάντοτε τὴν ἄσπρη καμιζόλα, τὴν ὁποίαν αἱ Ἰταλίδες τῶν πτωχικῶν τάξεων φοροῦν μέσα εἰς τὰ σπίτια των, ἀλλὰ τίποτε ἄλλο δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἦτο περισσότερον καλλιτεχνικόν. Ὁ λαιμός της, ὁ τόσον ὡραῖα πλασμένος, ἔβγαινε ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὸν χαμηλὸ γιακὰ ὡς ἄνθος· αἱ θαυμάσιαι γραμμαὶ τοῦ κορμοῦ ἐμαντεύοντο κάτω ἀπὸ τὸ λεπτὸν ὕφασμα, ὅπως αἱ γραμμαὶ ἑνὸς ἀρχαίου ἀγάλματος κάτω ἀπὸ τὰς πτυχὰς τοῦ χιτῶνός του· τὰ πλατιὰ μανίκια ἄφιναν νὰ φαίνωνται στρογκυλοὶ βραχίονες καὶ τέλεια χέρια. Τὰ μαλλιά της μ' ἐμάγευαν πάντοτε μὲ τὴν φαινομενικὴν ἀταξίαν των, ἄλλοτε πλεγμένα, ἄλλοτε μαζευμένα εἰς τὴν καρυφὴν τοῦ κεφαλιοῦ ἄφινον τὸν τράχηλον ἐλεύθερον· μία ἢ δύο φορὰς ἦσαν ξέπλεκτα καὶ ἐσκέπαζαν τοὺς ὡραίους ὤμους της. Ἀλλὰ ποτὲ εἰς τὰς κινήσεις της καὶ τὴν στάσιν της οὔτε ἡ ἐλαχίστη φιλαρέσκεια. Εἶχε εἰς τὴν ὁμορφιά της τὴν ἁπλότητα παιδιοῦ, καὶ ἐπίσης τὴν διαύγειαν τοῦ παιδικοῦ βλέμματος, τὴν ἄγνοιαν τοῦ κόσμου. τὴν ἀφελῆ πίστιν. Θὰ ἐμάνθανα χωρὶς δυσκολίαν τὸ ὄνομά της· ὁ γοντολιέρης μου βεβαίως ἠδύνατο νὰ μοῦ τὸ εἴπῃ ἢ νὰ τὸ μάθῃ, ἀλλὰ τὰ ἐξεταστικά του βλέμματα μ' ἐνοχλοῦσαν, ἔπειτα τὴν προτιμοῦσα ἀνώνυμον καὶ ἱεράν. Προσπαθοῦσα νὰ φαντασθῶ κοντά της πρόσωπα ἄλλων γυναικῶν Ἐσβύνοντο εἰς τὰς ἀναμνήσεις μου, ἀκόμη καὶ ἐκεῖνο τῆς συζύγου μου. Ἀδύνατον νὰ φαντασθῶ τὸ κεφάλι αὐτὸ μὲ ἕνα καπέλλο παριζιάνικο· δὲν ἦτο καμομένον παρὰ διὰ φωτοστέφανον ἢ στέφανον ἀπὸ δάφνην, ἂν καὶ βεβαίως θὰ προτιμοῦσε καπέλλο τῆς τελευταίας μόδας.

Αἱ γυναῖκες εἶνε ὅλαι αἱ ἴδιαι!

Δὲν εἶχα καμμίαν ἐπιθυμίαν νὰ τὴν γνωρίσω. Βεβαίως τὸ θαυμάσιον αὐτὸ μέτωπον δὲν ἔκλειε μεγάλα πράγματα: δύο ἢ τρεῖς λατινικὰς προσευχάς, ἕνα μικρὸ ἔρωτα περασμένον, τωρινόν, ἢ μέλλοντα, ὀλίγα γαλλικά, μερικοὺς στίχους τοῦ Δάντε. Αἱ σκέψεις της θὰ περιεστρέφοντο εἰς στενὸν κύκλον: τὰς φροντίδας τοῦ καθημερινοῦ φαγητοῦ, ἀλλοίμονον! καὶ ἴσως ἀκόμη μερικὰ ὄνειρα: μίαν ἰδιωτικὴν γόνδολα, ἕνα θεωρεῖον εἰς τὸ θέατρον, ἕνα παγωτὸ εἰς τὸ καφενεῖον Elorian τὸ βράδυ, ὅπου παίζει μουσική, θαυμαζομένη ἀπὸ τοὺς νέους ἀξιωματικούς.... Ὄχι, καλλίτερα θὰ ἤθελα νὰ μὴν ἐσκέπτετο τίποτα, παρὰ τέτοια πράγματα ἐπιπόλαια. Καὶ ὅμως μία νέα ἔκφρασις: φόβος, ἐλπίδα, ποιὸς ξέρει; ἐγεννᾶτο εἰς τὸ πρόσωπόν της, δὲν ἦτο πλέον ἡ ἰδία. Ὦ! ἡ σκέψις ὅτι τὰ μάτια της ἦτο δυνατὸν νὰ κλείσουν τὰ μάτια αὐτά, τὰ ὁποῖα ἔγιναν διὰ νὰ χαρίζουν τὸ φῶς καὶ τὴν χαράν, ὅπως ὁ ἥλιος εἰς τὸν οὐρανόν.

—Ἡ σκέψις τοῦ θανάτου, ὁ ὁποῖος δίδει τέλος εἰς ὅλα. Εἰς τὴν ὑπερήφανον καὶ μελαγχολικὴν αὐτὴν ἀπόκρισιν δὲν ἐδοκίμασα ν' ἀπαντήσω, διότι δὲν ἤθελα ν' ἀρχίσω φιλοσοφικὴν συζήτησιν· ἀλλ' ἡ μελαγχολικὴ καὶ ἀφιλοκερδὴς αὕτη προθυμία μοῦ ἐνέπνευσε μεγάλον σεβασμόν, καὶ ὅταν τὸ μικρὸν αὐτὸ μαῦρο πουλάκι, τὸ ὁποῖον μίαν στιγμὴν ἐκάθισεν ἐμπρός μου, ἐπέταξε πάλιν, εἶχον τὸ αἴσθημα ὅτι ἦτο δυνατὸν ν' ἀπατηθῇ εἰς τὴν διεύθυνσίν της, ἀλλ' ὅτι θὰ πετοῦσε πάντα πολὺ ὑψηλά.

(Κατὰ τὸ Γαλλικὸν) Conte d' Haussonville

Κυρία ἄριστα κατηρτισμένη εἰς τὴν γλῶσσαν μας καὶ κάτοχος φιλολογικῶν γνώσεων, ὑπέροχος δὲ εἰς μόρφωσιν καὶ ἀγωγὴν καὶ εὐγένειαν τρόπων καὶ αἰσθημάτων ζητεῖ μαθήματα εἰς καλὴν οἰκογένειαν. Πληροφορίαι παρ' ἡμῖν.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Καν Δ. Μ. Πάτρας. Σᾶς ἐγράψαμεν ὅτι καὶ ἐξακολουθεῖτε νὰ ἀμελεῖτε. Σᾶς εἰδοποιοῦμεν ὅτι ἐλήφθη ἀπόφασις, ὅπως τὸ φύλλον διακοπῇ πρὸς πάσας τὰς καθυστερούσας τὴν συνδρομὴν τοῦ 1905 ἀφοῦ διὰ τελευταίαν φορὰν δημοσιευθοῦν τὰ ὀνόματά των καὶ ζητηθῇ ἡ συνδρομή των ἀπὸ τῶν στηλῶν τῆς ἐφημερίδος. Μετὰ ἕνα μῆνα τὸ μέτρον θὰ γενικευθῇ καὶ εἰς τὰς καθυστερούσας τὸ 1906. Ἡ κατάστασις καταντᾷ ἀφόρητος, νὰ πρέπῃ διὰ πέντε δρ. νὰ γράφωνται γράμματα ἐπὶ γραμμάτων καὶ νὰ ἀπασχολοῦνται διὰ τὴν εἴσπραξιν τοῦ γελοίου αὐτοῦ ποσοῦ ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι ἠμποροῦσαν νὰ χρησιμοποιοῦν τὸν καιρόν των καλλίτερα.—Καν Β. Α. Π. Κ]πολιν. Ἐνεγράφητε. Ἀλλὰ ποῦ νὰ στέλλεται τὸ φύλλον ἁπλῶς εἰς Σταμπούλ ἢ Pera Rue Tarlabachi 48. Σήμερον τὸ στέλλομεν εἰς τὴν διεύθυνσιν αὐτήν.—Δα Π. Λ. Σπάρτην. Ἡ ἐν λόγῳ κυρία ἦτο καὶ ἄλλοτε συνδρομήτρια. Ἐπεθύμουν νὰ εἴξεύρω, ἐὰν θὰ ἀποστείλῃ δι'ὑμῶν τὴν συνδρομήν της.—Καν Σ.Ζ Βῶλον.Τὴν 24 Ἰουνίου διεκόπη ἐνωρίτερον ἐφέτος ἡ ἔκδοσις ἕνεκα μακρεινοῦ ταξειδίου Τὴν 24 7]βρίου ἐπανελήφθη αὕτη, ὁπόταν καὶ σᾶς ἐστάλη τὸ φύλλον. Τώρα πῶς χάνονται φύλλα, στελλόμενα τακτικῶς εἰς κάθε πόλιν καὶ δεμένα ὅλα εἰς δέματα. Θέλετε νὰ τὸ μάθετε; Ἰδοὺ μία σκηνή, ἡ ὁποία ἔγεινε πρό τινος εἰς τὸ ταχυδρομεῖον Ἀθηνῶν ἐνώπιον κυρίας γνωστῆς μας. Ὁ πωλῶν γραμματόσημα εἶχεν εἰς τὸ πλευρόν του ἕνα δέμα ὀγκωδέστατον ἀπὸ ὅλα τὰ περιοδικὰ καὶ τὰς ἐφημερίδας τῶν Ἀθηνῶν, μὴ ἐξαιρουμένων καὶ τῶν Παναθηναίων καὶ τῶν τευχῶν τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Τὰ περιοδικὰ ἦσαν ἐντὸς ταινιῶν φερουσῶν διάφορα ὀνόματα μὲ διευθύνσεις διαφόρους ἐπαρχιῶν καὶ ἐξωτερικοῦ. Μία κυρία προφανῶς συγγενὴς τοῦ ταχυδρομικοῦ ὑπαλλήλου ἦλθε, τῆς ἐδόθη ὁ σωρὸς τῶν περιοδικῶν καὶ ἐφημερίδων, τὰς ὁποίας ἔδωκεν εἰς ἕνα παιδί, ποῦ εἶχε μαζή της, διότι δὲν ἠμποροῦσε νὰ τὰς κρατῇ μόνη, ἀντήλλαξεν ὀλίγας λέξεις μὲ τὸν ὑπάλληλον καὶ ἀνεχώρησε. Τώρα, ἐὰν καὶ ἄλλοι ὑπάλληλοι κάμνουν τὸ ἴδιον καὶ τῶν ἐπαρχιῶν, φυσικά, δὲν θὰ μένουν ὀπίσω, εἶναι θαῦμα πῶς κατορθώνουν νὰ φθάνουν καὶ τὰ ὀλίγα φύλλα, τά ὁποῖα φθάνουν εἰς τὰς διευθύνσεις των.—Καν Θ, Μ. Βαθύ. Ἡμερολόγιον δὲν ἐκδίδεται πλέον. —Καν Α. Ρ. Κάϊρον, Δὲν ἔχομεν ἀντιπρόσωπον εἰς τὴν πόλιν σας. Στείλατε λοιπὸν διὰ ταχυδρομικῆς ἐπιταγῆς καὶ ὅσον τὸ δυνατὸν ταχύτερον, διότι ὑπάρχει μεγίστη καὶ ἐπείγουσα ἀνάγκη.—Καν Θ. Μ. Μασαλλίαν. Ὁ Λυκοῦργος, ἐάν ἔκαμνε ταξείδια, ἐπέστρεφεν ἀπὸ αὐτὰ ἐνομοθέτει καὶ οἱ νόμοι του ἐφηρμόζοντο. Ἐγὼ δυστυχῶς δὲν ἠμπορῶ νὰ κάμω τίποτε ἄλλο, παρὰ νὰ γράφω τὰ ταξείδια μου. Καὶ τὰ γραφόμενά μου ἀναγινώσκονται μὲν ἀπὸ ὀλίγους, χωρὶς ὅμως νὰ φέρουν καὶ κανὲν πρακτικὸν ἀποτέλεσμα. Ὥστε ἡ παρομοίωσις, ἂν καὶ κολακευτική, εἶναι ὅμως πολὺ ἀτυχής.—Καν Α.Μ. Χίον. Αἱ καθυστεροῦσαι τί σκέπτονται. Φανταστῆτε ὅτι ἐχάσαμεν ὅλας τὰς συνδρομητρίας τῆς Βουλγαρίας καὶ Ρουμανίας. Ἐὰν αἱ ἐναπομένουσαι δὲν πληρόνουν ὅ,τι χρεωστοῦν τί πρέπει νὰ γίνῃ; Ἐν τούτοις κάθε ἑβδομάδα θέλομεν τακτικὰ ἑκατὸν δρ. διὰ τὴν ἐκτύπωσιν καὶ κυκλοφορίαν, χωρὶς τὰ ἄλλα ἔξοδα.

ΣΥΝΤΑΓΑΙ

Κεφτέδες χοίρινοι. — Κόψατε εἰς κημὰ ψυχνὸ χοίρινο, ζυμόσατέ το μὲ κρασὶ καὶ μὲ ψωμὶ ψύχα καὶ κατασκευάσατε ὅπως τοὺς συνειθισμένους κεφτέδες.

Αὐγὰ pochés. — Γεμίζετε ἕνα βαθουλὸ κατσαρολάκι μὲ νερό, ξύδι καὶ ἁλάτι, σπάζετε τὰ αὐγά σας, ὅπως εἰς τὰ 'μάτια καὶ τὰ ρίπτετε ἅμα βράσῃ τὸ νερό. Ὅταν πήξουν καλά, τὰ βγάζετε μὲ τρυπητὴ κουτάλα καὶ τὰ σερβίρετε ἐπάνω εἰς φέτες ψωμὶ τηγανισμένες μὲ βούτυρο καὶ σκεπάζετε ὅλα μαζὴ μὲ σάλτσα εἴτε ἀπὸ ροσμπὶφ ἢ καὶ ἁπλῶς ἀπὸ ντομάταν.

ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ ΤΗΣ ΑΥΓΗΣ

Ἡ **Χειραφετημένη** καὶ ἡ **Μάγισσα** εἶναι τὰ δύο πρῶτα ἔργα τῆς ὑπὸ τὸν τίτλον: Τὰ **Βιβλία τῆς Αὐγῆς** τριλογίας τῆς κ. Καλλιρρόης Παρρέν.

Εἰς τὰ μυθιστορήματα αὐτὰ μελετᾶται καὶ εἰκονίζεται ἡ γυνὴ τῆς παλαιᾶς ἀνατροφῆς ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν γυναῖκα τοῦ Νέου Κόσμου, τὴν ἀνατρεφομένην μὲ τὸ πρακτικὸν πνεῦμα καὶ τὴν ὀρθὴν τοῦ προορισμοῦ της ὡς ἀνθρωπίνου ὄντος ἀντίληψιν.

Εἰς τὴν «Χειραφετημένην» περιγράφονται ὁ βίος, τὰ ἤθη καὶ ἔθιμα τῆς Κων/πόλεως, εἰς τὴν «Μάγισσαν» ὁ βίος τῶν Ἀθηνῶν κατὰ τὰς ἡμέρας τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων. Καὶ τὰ δύω συγκινοῦν, συγκλονίζουν, τέρπουν καὶ διδάσκουν. Ἀνατέμνουν τὴν γυναικείαν καρδίαν καὶ δίδουν πλήρη ἰδέαν τῶν πλεονεκτημάτων τῆς νέας ἐπὶ τῆς παλαιᾶς ἀνατροφῆς.

Ἕκαστον ἐκ τῶν βιβλίων τούτων ἀποτελεῖται ἀπὸ 400 περίπου σελίδας καὶ τιμᾶται διὰ τὰς Ἀθήνας δρ. 3, διὰ τὰς ἐπαρχίας 3.50 καὶ διὰ τὸ ἐξωτερικὸν 3 φρ. χρ.

Πᾶσα αἴτησις ἀπευθύνεται πρὸς τὴν κ. Κ. Παρρέν, ὁδὸς Πανεπιστημίου, 27 Ἀθήνας καὶ συνοδεύεται ἀπὸ τοῦ ἀντιτίμου.

Παρακαλοῦνται αἱ κ.κ. συνδρομήτριαι ὡς καὶ αἱ κ.κ. ἀνταποκρίτριαι καὶ ἀνταποκριταί μας, οἱ καθυστεροῦντες συνδρομὰς νὰ ἀποστείλωσιν αὐτὰς ὅσον τὸ δυνατὸν ταχύτερον.

Πιάνο μικρό, πολὺ καλὸν ἐνοικιάζεται. Ἡ διεύθυνσις ὁδὸς Ἀσκληπιοῦ ἀρ. 3.

ΤΥΠΟΙΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ ΛΕΩΝΗ